

GAEILGE

LEAVING CERTIFICATE
HIGHER LEVEL

GRAMMAR
LEABHAR OIBRE 2021

**THE DUBLIN
ACADEMY OF
EDUCATION**

All rights to these published notes are exclusively owned by The Dublin Academy of Education. Any unauthorised reproduction, distribution, or reuse of this material, in whole or in part, is strictly prohibited. Please respect intellectual property rights and seek permission for any intended use.

Seachtain 1

Briathar	Aimsir chaite mé	Aimsir Láithreach Tú/sé/sí/sibh /siad	Aimsir Fháistineach muid	Modh Coinníollach mé
1. Fág	D'fhág mé			
2. Dún		Dúnann tú		
3. Ól			ólfaimid	D'ólfainn
4. Athraigh				
5. Imir	D'imir tú			
6. Rith				Rithfinn
7. Ceannaigh		Ceannaíonn siad		
8. Oscail			Osclóimid	

Na hAbairtí 1

- 1) (ól) mé tae gach lá.
- 2) (cuir) mé síolta gach lá.
- 3) (Caill mé) mo eochair gach oíche.
- 4) (Teip) orm an carr a thosú inné.
- 5) Ní (can) sí amhrán deas inné.
- 6) (An Fan) sibh sa bhaile gach lá?
- 7) (Cuir muid) na leabhair ar an mbord ag tús na ranga amárach.
- 8) (Abair) sí liom é a mhúineadh i gceart inné.
- 9) An (Ceannaigh) sé milseáin amárach?
- 10) (Téigh) mé amach amarach.
- 11) (An Díol) sé rothar an deireadh seachtaine seo chaite?
- 12) (Bí) mé ag imirt peile inné.
- 13) (Ní Bí mé) ag féachaint ar an teilifís inné.
- 14) (Fan) sé liom gach lá ag am lón.
- 15) (Abair) sé liom maidin amarach

- 16) (Tar) sé deanach gach lá.
- 17) (An Bailigh) sé an cacá an tseachtain seo chugainn?
- 18) (Ceartaigh) sé an obair bhaile gach céadaoin.
- 19) (Inis sé) an fhrínne amárach.
- 20) (Imir sé) linn amárach.
- 21) (Iarr sé) orm an mála a líonadh inné.
- 22) (An tosaigh sí) ag caint gach lá sa rang?
- 23) (Téigh mé) chun leabhar a cheannach amárach.
- 24) (Ní Inis muid) an scéal ar fad dúinn amárach.
- 25) (Ní Éist sé) go géar sa rang tráthnóna inné.
- 26) (Léim sé) ar an fear inné.
- 27) (Gortaigh sí) a lámh ag lón gach lá.
- 28) (Buail tú) le Liam amárach.
- 29) (Las) Liam an tine gach oíche.
- 30) (Ní Dún) sí an doras aréir.

An Fhilíocht & An Aimsir Láithreach

<i>Briathar</i>	<i>Béarla</i>	<i>Muid</i>	<i>B.Saor</i>
1. Feic			
2. Léirigh			
3. Taispeáin			
4. Tuig			
5. Tabhair			
6. Faigh			
7. Cuir			
8. Mothaigh			
9. Foghlaim			

Na Freagraí :

- 1) (ól) mé tae gach lá. = **ólaim**
- 2) (cuir) mé síolta gach lá. = **Cuirim**
- 3) (Caill mé) mo eochair gach oíche. = **Caillim**
- 4) (Teip) orm an carr a thosú inné. = **Theip**
- 5) Ní (can) sí amhrán deas inné. = **Níor chan**
- 6) (An Fan) sibh sa bhaile gach lá? = **An bhfanann sibh ?**
- 7) (Cuir muid) na leabhair ar an mbord ag tús na ranga. = **Cuirfimid**
- 8) (Abair) sí liom é a mhúineadh i gceart inné. = **Dúirt sí**
- 9) An (Ceannaigh) sé milseáin amárach? = **An gceannóidh sé**
- 10) (Téigh) mé amach amarach. = **Rachaidh**
- 11) (An Díol) sé rothar an deireadh seachtaine seo chaite? = **Ar dhíol sé**
- 12) (Bí) mé ag imirt peile inné. = **Bhí mé**
- 13) (Ní Bí mé) ag féachaint ar an teilifís inné. = **Ní raibh mé**
- 14) (Fan) sé liom gach lá ag am lón. = **Fanann sé**
- 15) (Abair) sé liom maidin amarach = **Déarfaidh sé**

- 16) (Tar) sé deanach gach lá. = **Tagann sé**
- 17) (An Bailigh) sé an cacá an tseachtain seo chugainn? **An mbaileoidh sé?**
- 18) (Ceartaigh) sé an obair bhaile gach céadaoin. = **Ceartaíonn sé**
- 19) (Inis sé) an fhrínne amárach. = **Inseoidh sé**
- 20) (Imir sé) linn amárach. = **Imreoidh sé**
- 21) (Iarr sé) orm an mála a líonadh inné. = **D'iarr sé**
- 22) (An tosaigh sí) ag caint gach lá sa rang? **An dtosaíonn sí**
- 23) (Téigh mé) chun leabhar a cheannach amárach. = **Rachaidh mé**
- 24) (Ní Inis muid) an scéal ar fad dúinn amárach. = **Ní inseoimid**
- 25) (Ní Éist sé) go géar sa rang tráthnóna inné. = **Ní éisteann sé**
- 26) (Léim sé) ar an fear inné. = **Léim sé**
- 27) (Gortaigh sí) a lámh ag lón gach lá. = **Gortaíonn sí**
- 28) (Buail tú) le Liam amárach. **Buailfidh tú**
- 29) (Las) Liam an tine gach oíche. = **Lasann Liam**
- 30) (Ní Dún) sí an doras aréir. = **Níor dhún**

Seachtain 2

Briathar	Aimsir chaite Tú / sé / sí / sibh / siad	Aimsir Láithreach muid	Aimsir Fháistineach mé	Modh Coinníollach Mé
1. Fan		Fanaimid		
2. Glan	Ghlan tú			
3. Buail				Bhuailfinn
4. Athraigh		Athraímid		
5. Inis	D'inis sé			
6. Cuir			Cuirfidh mé	
7. Fiosraigh			Fiosróidh mé	D'fhiosróinn
8. Ceangail				

Na hAbairtí 2

- 1) (Ní dúisigh sé) go luath amárach.
- 2) (Ullmhaigh siad) an dinnéar inné.
- 3) (Múin mé) ceacht nua gach ceadaoin.
- 4) (Tar sé) ar scoil inné.
- 5) (Caith mé) éadaí deasa ag an gcóisir anocht.
- 6) (Ar Bailigh sibh) na duilleoga an Fómhar seo caite ?
- 7) (Ní cas muid) níos déanaí.
- 8) (Téigh mé) go dtí an Spáinn amárach.
- 9) (Cóirigh sí) na leapacha inné.
- 10) (An bí sí) as láthair amárach.
- 11) (Féach sé) ar an teilifís gach lá.
- 12) (Feic mé) an scannán an tseachtain seo chugainn.
- 13) (Ar ceistigh)na gardaí an gadaí aréir?
- 14) (Impigh sé) ar Dhia cabhrú leis gach Domhnach.
- 15) (An tabhair sé) airgead duit amárach?

- 16) (An bain sé) an féar an bhliain seo chugainn?
- 17) (Imir mé) an cluiche an tseachtain seo caite.
- 18) (Déan sí) cáca milis anocht.
- 19) (Cóirigh sé) na leapacha maidin amarach.
- 20) (Ní scrúdaigh) an dochtúir an t-othar aréir.
- 21) (Cum an file) dán nua gach seachtain.
- 22) (Ní ceangail muid) an madra leis an ngeata de ghnáth.
- 23) (Faigh mé) grad ard scoil an bhliain seo chugainn.
- 24) Ar a haon déag a chlog gach lá (éist muid) leis an raidió .
- 25) (Ar tosaigh) tú an aiste inné?

An Fhilíocht & An Aimsir Láithreach

<i>Briathar</i>	<i>Béarla</i>	<i>Muid</i>	<i>B.Saor</i>
10.Feic			
11.Léirigh			
12.Taispeáin			
13.Tuig			
14.Tabhair			
15.Faigh			
16.Cuir			
17.Mothaigh			
18.Foghlaim			

Na Freagraí :

- 1) (Ní dúisigh sé) go luath amárach. = **Ní dhúiseoidh sé**
- 2) (Ullmhaigh siad) an dinnéar inné. = **D'ullmhaigh siad**
- 3) (Múin mé) ceacht nua gach ceadaoin. = **Múinim**
- 4) (Tar sé) ar scoil inné. = **Tháinig sé**
- 5) (Caith mé) éadaí deasa ag an gcóisir anocht. = **Caithfidh mé**
- 6) Ar (Bailigh sibh) na duilleoga an fómhar seo caite ? = **Ar bhailigh sibh ?**
- 7) (Ní cas muid) níos déanaí. = **Ní chasfaimid**
- 8) (Téigh mé) go dtí an Spáinn amárach. = **Rachaidh mé**
- 9) (Cóirigh sí) na leapacha inné. = **Chóirigh sí**
- 10) (An bí sí) as láthair amárach. = **An mbeidh sí**
- 11) (Féach sé) ar an teilifís gach lá. = **Féachann sí**
- 12) (Feic mé) an scannán an tseachtain seo chugainn. = **Feicfidh sí**
- 13) (Ar ceistigh) na Gardaí an gadaí aréir? = **Ar cheistigh ?**
- 14) (Impigh sé) ar Dhia cabhrú leis gach Domhnach. = **Impíonn sé**

- 15) (An tabhair sé) airgead duit amárach? **An dtabharfaidh sé ?**
- 16) (An bain sé) an féar an bhliain seo chugainn? = **An mbainfidh sé ?**
- 17) (Imir mé) an cluiche an tseachtain seo caite. = **Imreoidh mé**
- 18) (Déan sí) cáca milis anocht. = **Déanfaidh sí**
- 19) (Cóirigh sé) na leapacha maidin amarach. = **Cóireoidh sé**
- 20) (Níor scrúdaigh) an dochtúir an t-othar aréir. = **Níor scrúdaigh**
- 21) (Cum an file) dán nua gach seachtain. = **Cumann an file**
- 22) (Ní ceangail muid) an madra leis an ngeata de ghnáth. = **Ní cheanglaímid**
- 23) (Faigh mé) grad ard scoil an bhliain seo chugainn. = **Gheobhaidh**
- 24) Ar a haon déag a chlog gach lá (éist muid) leis an raidió . = **éistimid**
- 25) (Ar tosaigh) tú an aiste inné? = **Ar thosaigh ?**